

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON SEKÄ PELASTUSTOIMEN ERIYTETTÄVIEN TEHTÄVIEN ALOITTAVAN TASEEN 1.1.2023 LAATIMISESTA

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvästä talouden eriyttämisestä säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla. Eriytettäviin tehtäviin kohdistetaan niistä aiheutuvat tuotot ja kulut sekä omaisuus- ja pääomaerät. Toimitiloista aiheutuvat kulut kohdistetaan eriytettäville tehtäville Helsingin kaupungin sisäisinä vuokrina. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolla on oikeus antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpidon eriyttämisestä.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto antaa omaaloitteisen lausunnon Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen eriytettävien tehtävien aloittavan taseen 1.1.2023 laatimisesta.

Säännökset ja ohjeet

Laki hyvinvointialueesta

Hyvinvointialueen kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, kirjanpitolakia. Hyvinvointialueen tilinpäätöksen laadinnassa ei kuitenkaan sovelleta kirjanpitolain 4 luvun 5 §:n 2 eikä 3 momenttia, 5 luvun 2 a, 2 b, 4, 5 b eikä 17 §:ää eikä 7 a lukua.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla

Helsingin kaupungin on eriytettävä hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain nojalla maksettavalla rahoituksella, lakisääteisen sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen järjestämisestä perittävillä asiakasmaksuilla sekä muilla lakisääteisen sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen järjestämisestä kertyvillä tuotoilla rahoitettava sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestäminen (eriytettävät tehtävät) kaupungin talousarviossa ja kirjanpidossa.

Eriytettäviin tehtäviin kohdistetaan niistä aiheutuvat tuotot ja kulut sekä omaisuus- ja pääomaerät. Toimitiloista aiheutuvat kulut kohdistetaan eriytettäville tehtäville Helsingin kaupungin sisäisinä vuokrina. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolla on oikeus antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpidon eriyttämisestä.

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevasta lainsäädännön voimaantulusta

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevasta lainsäädännön voimaantulusta annetun lain 27 §:n mukaan Helsingin kaupungin HUS-sairaanhoidopiirin peruspääomaosuus muuttuu HUS-yhtymän peruspääomaosuudeksi.

Lain 56 §:ssä säädetään Kårkulla Samkommun -kuntayhtymän toiminnan ja omaisuuden siirtymisestä hyvinvointialueille. Kuntayhtymän asian- tuntijapalveluja koskevat tehtävät ja niitä hoitava henkilöstö sekä toiminnan Varsinais-Suomen hyvinvointialueen alueella sijaitsevat kiinteistöt, alueella sijaitsevia toimitiloja koskevat vuokrasopimukset ja alueella sijaitsevien toimitilojen hallintaan oikeuttava muu omaisuus siirtyvät Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle. Kehitysvammaisten neuvolapalvelut ja niitä hoitava henkilöstö siirtyvät sille hyvinvointialueelle, jonka alueella tehtävää hoitava henkilöstö pääasiallisesti työskentelee. Asumispalveluyksiköt sekä päivä- ja työkeskustoiminta sekä niiden kiinteistöt, toimitiloja koskevat vuokrasopimukset ja toimitilojen hallintaan oikeuttava muu omaisuus siirtyvät hyvinvointialueelle, jonka alueella toimitilat sijaitsevat. Muu toiminta ja henkilöstö siirtyvät sille hyvinvointialueelle, jonka alueella henkilöstö pääasiallisesti työskentelee, sekä muut kiinteistöt, toimitiloja koskevat vuokrasopimukset sekä toimitilojen hallintaan oikeuttava muu omaisuus siirtyvät sille hyvinvointialueelle, jonka alueella toimitilat sijaitsevat.

Lain 60 §:n mukaan Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen aloittava tase muodostetaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin kohdistettavissa olevista omaisuus- ja pääomaeristä lukuun ottamatta pysyvien vastaavien hyödykkeisiin sisältyviä toimitiloja. Aloittava tase laaditaan 1 päivänä tammikuuta 2023 ja muodostetaan perustuen kaupungin kirjanpitoon 31 päivänä joulukuuta 2022 merkityistä kirjanpitoarvoista. Aloittavan taseen muodostamisessa noudatetaan kirjanpitolakia (1336/1997) sekä kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston antamia ohjeita ja se kirjataan kaupungin kirjanpitoon tase-erien välisenä siirtona.

Lausunto

Tase-erien eriyttämisen lähtökohdat

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen eriytettävien tehtävien omaisuus- ja pääomaerinä esitetään näihin tehtäviin kohdistuvat tase-erät. Toimitiloista aiheutuvat kulut kohdistetaan eriytettäville tehtäville Helsingin kaupungin sisäisinä vuokrina, minkä vuoksi toimitiloihin liittyvää omaisuutta kuten maa- ja vesialueita tai rakennuksia ei kohdisteta eriytettäville tehtäville.

Kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen omaisuus- ja pääomaerät kirjataan eriytettäville tehtäville tase-erien välisinä siirtoina eli alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Tilinavaukseen kirjaamisen tarkoituksena on, että omaisuus- ja pääomaerien siirtoja ei esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumistilauksessa eikä rahoituslaskelmassa. Mahdolliset 1.1.2023 jälkeen tapahtuvat omaisuus- ja velkaerien siirrot eriytettävien tehtävien ja muun kaupungin kesken esitetään kaupungin sisäisinä liiketapahtumina, jolloin

ne vaikuttavat muun muassa talousarvion toteutumisvertailuihin sekä eriytettävien tehtävien rahoituslaskelmaan.

Kirjanpitolain mukaan (3:3.1 § kohta 5) tilinavauksen tulee perustua edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen. Kaupungin tulee siten huolehtia alkusaldoihin kirjattavien muutosten riittävästä dokumentoinnista, jotta voidaan varmistaa aukoton kirjausketju edellisen vuoden päättävästä taseesta eriytettäviin alkusaldoihin.

Tase-eriä eriytettäessä ei muuteta hyödykkeiden arvostusta. Siirto eriytettäviin tehtäviin ei siten edellytä muutosta pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistosuunnitelmiin, elleivät niiden perusteena olevat hyödykkeiden tulonodotukset tai tuotantotekijöiden käyttöön liittyvät odotukset muutu. Mahdolliset arvonalentumiset kirjataan kaupungin kirjanpitoon vuodelle 2022, jos niiden perusteet ovat syntyneet vuoden 2022 aikana. Eriytettävään taseeseen ei voi kirjata arvonkorotuksia.

Yksittäisten omaisuus- ja pääomaerien eriyttäminen

Helsingin kaupunki on jäsen Kärkulla Samkommun –kuntayhtymässä. Helsingin kaupungin osuudet kuntayhtymästä siirtyvistä omaisuus- ja velkaeristä kirjataan kaupungin eriytettävien tehtävien tase-erien lisäykseksi vastaeränä peruspääoma. Tämä kirjaus muuttaa myös koko kaupungin peruspääomaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin kohdistuvat omaisuuserät eriytetään muusta kaupungin omaisuudesta. Eriytettävien tehtävien omaisuudeksi kirjataan myös osuus HUS-yhtymästä tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaisella kirjanpitoarvolla sekä eriytettäviin tehtäviin kohdistuvat osakkeet ja osuudet. Eriytettävien tehtävien taseen vastaavien ja vastattavien lisäykseksi kirjataan myös näihin tehtäviin kohdistuvat lahjoitusrahastojen varat ja pääomat sekä mahdolliset muut toimeksiantojen varat ja pääomat.

Sellaiset viimeistään vuonna 2022 syntyneet saamis- ja velkaerät, joiden maksutapahtumat eivät vaikuta tulokseen ja joiden maksutapahtumien toteutumatta jäämisellä ei arvioida olevan olennaista vaikutusta eriytettävien tehtävien tulokseen, voidaan joko kohdistaa eriytettäviin tehtäviin tai jättää muun kaupungin tase-eriin. Vuodesta 2023 alkaen syntyvät saamiset ja velat esitetään eriytettävien tehtävien taseessa.

Eriytettävien tehtävien omaisuus- ja pääomaerien erotus muodostaa peruspääoman pohjan. Peruspääoman lisäykseksi kirjataan Kärkulla Samkommun -kuntayhtymästä siirtyvien omaisuuserien määrä, ja peruspääomasta vähennetään siirtyvä lomapalkkavelka. Myös eriytettävien tehtävien ja muun kaupungin välisen yhdystilin alkusaldo vaikuttaa peruspääoman määrään.

Taseen vertailutiedot sekä liitetiedot

Eriytettävien tehtävien taseen vertailutietona on mahdollista esittää vuoden 2023 aloittava tase. Vertailutiedon otsikossa esitetään tällöin päiväyksenä 1.1.2023. Sama koskee myös eriytettävistä tehtävistä laadittua konsernitilinpäätöstä.

Hyvinvointialueen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista annetun asetuksen (729/2021) 6 §:n 3 kohdan mukaan liitetiedoissa tulee antaa selvitys,

jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa. Liitetiedoissa annetaan selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin kohdistetuista omaisuus- ja velkaeristä. Selvitys voidaan antaa myös viittaamalla taseen vertailutietona esitettyyn vuoden 2023 aloittavaan taseeseen.

Aloittava tase kaupungin kirjanpidossa

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen eriytettäviin tehtäviin kohdistuvat omaisuus- ja pääomaerät vähennetään muiden kaupungin tehtävien omaisuus- ja pääomaeristä vastaeränä peruspääoma. Lopputuloksena kaupungin aiempi peruspääoma jakautuu eriytettäviin tehtäviin sekä muihin kaupungin tehtäviin kohdistuvaan peruspääomaan. Kaupunki ei esitä eriytettävien tehtävien peruspääomaa sisäisenä sijoituskosena osakkeissa ja osuuksissa samalla tavalla kuin esimerkiksi liikelaitosten peruspääomasijoitusta.